

Sygn. akt III UK 109/14

POSTANOWIENIE

Dnia 9 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska

w sprawie z odwołania T. G.
od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
o podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 9 grudnia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 19 lutego 2014 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 lutego 2014 r. Sąd Apelacyjny w (...) uwzględnił apelację Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i zmienił wyrok Sądu Okręgowego w R. z dnia 30 lipca 2013 r., oddalając odwołanie T.G. od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 15 kwietnia 2013 r. Zaskarżoną decyzją stwierdzono ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego, macierzyńskiego i emerytalno-rentowego w okresie od dnia 1 stycznia 2006 r. do dnia 3 lutego 2009 r. Przesłanką faktyczną orzeczenia Sądu drugiej instancji było zarejestrowanie przez ubezpieczonego działalności gospodarczej w zakresie usług sanitarnych i pokrewnych oraz wykonywanie działalności polegającej na odśnieżaniu dróg na rzecz Gminy C. Sąd podkreślił, że ubezpieczony nie zgłosił w organie rentowym

faktu prowadzenia działalności gospodarczej oraz nie udowodnił, że jego działanie nastąpiło wskutek zdarzeń od niego niezależnych.

Skarga kasacyjna ubezpieczonego, obejmująca wyrok Sądu drugiej instancji w całości, z wnioskiem o jego uchylenie i orzeczenie co do istoty sprawy przez ustalenie, że ubezpieczony w spornym okresie podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, została oparta na podstawie naruszenia prawa materialnego. Skarżący zarzucił naruszenie art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 ze zm.) przez uznanie, że prowadzone prace na rzecz gminy C. spełniają przesłanki działalności gospodarczej, art. 5a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników w brzmieniu obowiązującym w dniu 5 grudnia 2005 r. (jednolity tekst: Dz.U. z 1998 r. Nr 7, poz. 24 ze zm.) przez uznanie, że miał obowiązek złożenia oświadczenia o kontynuowaniu ubezpieczenia rolniczego oraz art. 62 ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników w brzmieniu obowiązującym w dniu 5 grudnia 2005 r. przez uznanie, że Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wywiązała się z nałożonego na nią obowiązku pouczenia o ciążyących na nim obowiązkach w zakresie rozpoczęcia i prowadzenia działalności gospodarczej, nie kierując do niego indywidualnego pouczenia w formie pisemnej.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na występowanie w sprawie takich istotnych zagadnień prawnych, jak rozstrzygnięcie, czy świadczenie usług przez rolnika podlegającego ubezpieczeniu społecznemu rolników na rzecz gminy polegające na wypełnianiu zadań własnych gminy dotyczących utrzymania dróg i placów w okresie zimowym w należyтым stanie – odśnieżanie przy użyciu własnego sprzętu gospodarczego – stanowi dla rolnika działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej w związku z art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Nie powtarzając argumentacji zawartej w uzasadnieniu podstaw skargi, ubezpieczony wykazywał, że nie było dobrowolności w podjęciu przez niego działalności gospodarczej. Zgłosił do ewidencji działalności gospodarczej usługi, które świadczył na rzecz Gminy C., bowiem został do tego zmuszony przez Wójta

Gminy. Zgodził się na zawarcie umowy z Gminą, którą poprzedziło zgłoszenie do ewidencji działalności gospodarczej oraz uzyskanie NIP-u i REGONU, identyfikujące go jako firmę. Dane te były potrzebne Gminie do prawidłowego rozliczania się z wydatkowania środków publicznych.

Uzasadniając drugie pytanie prawne, czy określone w art. 62 ust. 1 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników pouczenie ubezpieczonego rolnika o obowiązku poinformowania Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o rozpoczęciu prowadzenia działalności gospodarczej oraz o skutkach niewywiązania się z tego obowiązku, zostaje wypełniony w sytuacji, z której Kasa nie czyni tego w formie indywidualnego pisemnego pouczenia, lecz przez ulotki i spoty reklamowe w środkach masowego przekazu, których ubezpieczony nie widział, skarżący podniósł, że niewywiązanie się przez Kasę z ustawowego obowiązku nie może prowadzić do negatywnych skutków dla ubezpieczonego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Zagadnienie prawne uzasadniające mające uzasadnić przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi mieć charakter istotny i ściśle jurydyczny, czyli oderwany od kontrowersji dotyczących dokonanych w sprawie ustaleń lub oceny dowodów, a problem przedstawiony jako przyczyna kasacyjna nie może sprowadzać się do zwykłej wykładni i stosowania prawa ani – oczywiście – do wątpliwości skarżącego odnośnie do prawidłowości rozstrzygnięcia jego indywidualnej sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2009 r., III UK 90/08 i III UK 91/08, niepubl. oraz z dnia 8 września 2008 r., III UK 52/08 i III UK 55/08, niepubl.). W związku z tym konieczne jest sformułowanie istotnych wątpliwości, których wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych

podobnych spraw, w powiązaniu i na tle konkretnych przepisów prawnych. Wymagane jest także uzasadnienie tej przyczyny kasacyjnej w sposób zbliżony do obowiązującego przy przedstawieniu zagadnienia prawnego przez sąd drugiej instancji na podstawie art. 390 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepubl.).

W sprawie niniejszej sformułowano wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania, oparty na przyczynie kasacyjnej przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., jednakże przedstawione zagadnienie nie ma waloru zagadnienia prawnego. Nie budzi kontrowersji ani rozbieżnych ocen w sprawie, w której ustalono, że ubezpieczony zgłosił do ewidencji działalności gospodarczej usługi, które świadczył na rzecz Gminy C., oraz nie powiadomił – działając wbrew własnemu interesowi – Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o tej istotnej okoliczności dotyczącej objęcia ubezpieczeniem, a ustalenia te wiążą Sąd Najwyższy (art. 398¹³ § 2 *in fine* oraz art. 398³ § 3 k.p.c.).

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).